

میله گذاری معادن

محمد صفائی

آقای محمد صفائی فوق لیسانس نقشه برداری خود را از دانشکده ی نقشه برداری تهران در سال ۱۳۴۸ و فوق لیسانس فتوگرامتری خود را در سال ۱۳۵۸ از کشور هلند اخذ نمود. وی به مدت ۲۱ سال در سمت های مختلف در وزارت صنایع و معادن اشتغال داشت و به مدت ۱۰ سال مجری طرح کاداستر کشور بود. در حال حاضر عضو شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی معدن است و در چند شورا و کمیته ی سازمان نیز عضویت دارد.

چکیده

در این مقاله به محدوده های معادن که از ارکان مجوزهای اکتشاف و بهره برداری معادن اند به لحاظ فنی، حقوقی، قانونی و فقدان صحت و دقت در تحدید حدودها (میله گذاری ها) و ثبت و ضبط محدوده و پیامدهای آن اشاره دارد و در آن بگونه ای منشاء برخی از تعارضات و تجاوزات محدوده ای آسیب شناسی شده است سپس در ادامه به هدف و فلسفه میله گذاری در قالب تعاریف محدوده های معدنی و میله گذاری در معادن پرداخته شده است.

مقدمه

معادن اشاره شده و در آئین نامه مربوط نیز مواد ۲، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۶، ۲۴، ۲۵ و ۲۶ ذکر محدوده نموده است. با توجه به پیامدهای فنی و حقوقی فقدان صحت و دقت در تعیین و توجیه محدوده های معادن و ثبت و ضبط آن ها، لازم است در این ارتباط دقت و توجه کافی مبذول گردد. به طوریکه در گذشته این امر از طریق ادارات تعیین حدود معادن (نقشه برداری معادن) و صدور پروانه اکتشاف به صورت کنترل شده و متمرکز در ستاد وزارت انجام می شد. با تغییر سیاست های اجرائی و تفویض اختیار واگذاری معادن به سازمان های تابعه استانی در پانزده سال گذشته بدون تجهیز این سازمان ها به نیروهای متخصص نقشه برداری و تأمین ابزارهای لازم و به موازات منحل کردن ادارات مسؤول تعیین حدود و ثبت و ضبط دقیق محدوده های معدنی، باعث شده تا تعیین حدود معادن (میله گذاری) و آرشیوهای ثبت و ضبط محدوده های معادن دچار نابسامانی شود، به گونه ای

به موجب قانون معادن و آئین نامه اجرائی مربوط، محدوده های معادن از ارکان پروانه های اکتشاف و بهره برداری معادن اند. از نظر حقوقی همان گونه که املاک دارای حدود هستند که در اسناد مالکیت و دفاتر املاک ثبت و ضبط می گردند، محدوده های معادن مورد اکتشاف و بهره برداری اعم از فعال یا راکد یا متروکه ضمن این که در شناسنامه ها، پروانه های اکتشاف، گواهی نامه های کشف، پروانه های بهره برداری معادن تعیین و توصیف می شوند، در آرشیوهای مربوط (کالک ها) نیز ثبت و ضبط می گردند تا از صدور پروانه های معارض پرهیز شود. به موجب ماده ۲۶ قانون معادن این محدوده ها و عرصه ی عملیات آن تا پایان عمر معدن به صورت اموال عمومی در اختیار وزارت صنایع و معادن اند. از نظر قانونی مقررات نیز در هر یک از مواد ۷، ۱۳، ۲۳، ۲۵ و ۲۶ قانون معادن به گونه ای به محدوده ی

تعریف میله‌گذاری در معادن

میله‌گذاری یا تحدید حدود در عرف معادن به معنای معرفی حد و مرز قانونی مجوز صادره جهت اکتشاف یا بهره‌برداری در روی زمین به دارنده مجوز است تا فعالیت‌های معدنی خود را محدود به حدود معرفی شده نماید.

میله‌گذاری گرچه در تعریف، پیاده کردن و علامتگذاری رئوس و اضلاع محدوده‌ها در زمین است و کلمه میله نیز در گذشته ریشه از میله‌های ثبتي دارد که در تحدید حدودهای ثبت عمومی املاک به کار می‌رفته است، معبداً همان‌گونه که در ثبت مالکیت‌ها، تحدید حدود عمدتاً در جهت جلوگیری از ایجاد تعارض یا تجاوز و یا شناخت تعارضات و تجاوزات انجام می‌شود تا از صدور اسناد مالکیت معارض پرهیز گردد، میله‌گذاری و تحدید حدود در معادن نیز با همین فلسفه شکل گرفته است.

از آنجایی که آرشیوهای ثبت و ضبط محدوده‌های موجود چه در قالب کالک‌ها و چه در قالب داده‌های ضبط شده از کالک‌ها در سیستم‌های رایانه‌ای موجود نمی‌توانند شاخصی مطمئن در شناخت تعارضات محدوده‌ای باشند لذا لازم است در میله‌گذاری و تحدید حدود محدوده‌های معادن در وهله‌ی نخست نسبت به شناخت تعارضات و تجاوزات موجود پرداخت و سپس نسبت به معرفی حدود بلامعارض محدوده در زمین اقدام نمود. در این راستا ضروری است که محدوده‌ی مورد میله‌گذاری نسبت به محدوده‌های اکتشاف، گواهی کشف، بهره‌برداری مجاور و کارگاه‌های فعال یا راکد هر یک، در قالب عملیات نقشه‌برداری با رعایت استاندارد و دستورالعمل‌هایی که برای این منظور ضرورت تهیه دارد، تعیین موقعیت نمود و تحدید حدود را عملیاتی و به تدریج کاداستر معدنی (Mining Cadastre) را به وسیله متخصصان امر اجرائی نمود که در شماره‌های بعدی به آن خواهیم پرداخت.

منابع

- ۱- نقشه‌برداری و جایگاه آن در فعالیت‌های معدنی (۱۳۸۶) اولین شماره‌ی مجله‌ی نظام مهندسی معدن
- ۲- قانون معادن و آئین‌نامه اجرائی مربوط
- ۳- قانون ثبت اسناد و املاک کشور و آئین‌نامه اجرائی مربوط

که آثار آن در کلیه‌ی سازمان‌های تابعه استانی هر یک به نوعی عیان است.

اختلافات روزافزون محدوده‌ای فیما بین معدن‌کاران با یکدیگر از یک طرف و با ادارات و سازمان‌های متولی معدن از طرف دیگر و دعاوی مطروحه در این ارتباط در شورای معادن و در دادگاه‌ها و مراجع قضایی، نشانه‌ی وجود نابسامانی در تحدید حدود معادن (میله‌گذاری) و نحوه‌ی ثبت و ضبط محدوده‌های معدنی است.

لذا در راستای توسعه در بخش معدن هم سو با برنامه‌ها و سند چشم‌انداز بیست ساله، ایجاد امنیت در سرمایه‌گذاری، رفع و یا کاهش وقوع جرم مرتبط با محدوده‌ها، ساماندهی محدوده‌های معادن و ایجاد نظامی پویا در این ارتباط ضروری است.

تعریف محدوده‌های معدنی

همان‌گونه که در راستای حفظ حقوق مالکیت، محدوده‌های ملکی در اسناد مربوط و دفاتر املاک تعریف و توصیف می‌شوند و در معادن نیز حدود فعالیت مجاز معدن‌کاری مطابق آئین‌نامه اجرائی قانون معادن به لحاظ وسعت، موقعیت مکانی و نوع ماده معدنی در پروانه‌ها و مجوزهای مربوط تعریف و توصیف می‌شوند تا اولاً از حقوق مکتشف یا بهره‌بردار در محدوده‌ی قانونی مربوط حفاظت شود. ثانیاً مکتشف یا بهره‌بردار فعالیت خود را در محدوده مجاز منحصر نماید.